

Misjon blant urfolk

I en kommentar i Vårt Land 15. januar bruker Espen Utaker en rapport vi har skrevet i sin argumentasjon mot Anders Krogh i Regnskogfondet.

Ettersom Utaker til dels tar elementer fra rapporten ut av sin sammenheng, og dels gir en misvisende sammenfatning av konklusjonene, vil vi gjerne komme med noen presiseringer.

Utakers innlegg handler om misjonens rolle i møte med ukontaktede og nykontaktede urfolksgrupper. Det er viktig å fremheve at vår rapport – som er en gjennomgang av fire Norad-støttede prosjekter rettet mot urfolk drevet av norske misjonsorganisasjoner – ikke omhandler slike situasjoner. Et hovedpoeng i rapporten vår er at urfolks situasjon er veldig forskjellig fra sted til sted, og at varsomhetskravene som må stilles for arbeid med urfolk følgelig vil variere. Våre funn i gjennomgangen er derfor ikke spesielt relevante for den

sammenhengen Utaker benytter dem i. Tvert imot, om han hadde finlest rapporten ville han sett at vi faktisk setter spørsmålsteget ved fornuften i å benytte misjonsorganisasjoner som kanal for norsk bistand i slike situasjoner.

Utaker bruker et avsnitt på å gjengi våre konklusjoner, og skriver blant annet at «Misjonssambandet, Misjonsalliansen, Pinsevennenes Ytremisjon og Normisjon kom seg godt ut av undersøkelsen», og videre, at vi (de undertegnede forskere) «påpeker (...) misjonsorganisasjonenes tydelige respekt for lokal kultur». Dette er en fortegning av våre konklusjoner, som skiller klart mellom organisasjonene. Rapporten gir et godt skussmål til Misjonsalliansen og Normisjon, og en mer kritisk vurdering av arbeidet til Misjonssambandet og Pinsevennenes Ytremisjon. Spørsmål blir også stilt ved holdningene til lokal kultur ved Misjonsalliansens prosjekt i Bolivia.

Et viktig punkt er altså de store forskjellene mellom misjonsorganisasjonene. Enda større forskjeller vil en finne om en går til arbeidet til for eksempel Wycliffe, Summer Institute of Linguistics og New Tribes Missions i Latin-Amerika. Her

finnes historisk dokumenterte skrekkesempler, for eksempel i samarbeid med CIA, slik Krogh har påpekt.

Vår rapport er altså langt mindre entydig enn det Utaker vil ha det til. Han har imidlertid rett i at vi konkluderer med at de norske organisasjonenes utviklingsarbeid er drevet av et genuint ønske om å bedre urfolkenes livssituasjon, og ikke ut fra et skjult motiv om å drive snekevanglisering. Der er vi kanskje i utakt med misjonskritikeren Anders Krogh. På den annen side lar Utaker konsekvent være å nevne alle kritiske kommentarer vi har, som for eksempel vårt funn om at alle organisasjonene vi har gjennomgått har behov for å styrke sin kunnskap om, og sitt fokus på, urfolksrettigheter. En annen viktig konklusjon det er verdt å trekke fram her, er at styrken til prosjektene til Normisjon og Misjonsalliansen er basert på at de er frikoblet fra kirkene. Spissformulert: Misjonsorganisasjonenes utviklingsarbeid blir bedre jo mer sekulariserte de blir.

*Axel Borchgrevink, NUPI,
John-Andrew McNeish, CMI*